

Christel Holtrop: een buitengewone jachttainer

“Misschien ben ik een buitenbeentje in de jachtwereld, dat is dan maar zo”

Velen van ons kennen Christel van Agua Fiesta, waterwerk voor honden. Of van wedstrijden met haar Spaanse Waterhonden, een verschijning tussen de retrievers en staande honden. Maar ze is ook jachttainer, en niet de minste: ze is de eerste en tot nu toe enige instructeur en assessor van The Gundog Club in continentaal Europa! Daar willen we meer van weten.

Christel, vertel eens over jezelf, voor degenen die je nog niet kennen.

Christel: "Vanaf mijn 6e heb ik honden. Eerst Boxers en Dobermann Pinchers en later een Briard. Met de Briard deed ik aan schapen drijven. Op een gegeven moment wilde ik er een hond bij waarmee ik ook kon schapen drijven. Het leek me toen handig om de training van de honden in één training te kunnen combineren. Na een zoektocht kwam ik in 2003 uit bij de Spaanse Waterhond, of officieel de Perro de Agua Español. In Spanje heeft dit ras vele functies zoals jachthond en vissershond, maar ook geitenhoeder. Het is een echt multitalent. Ik vond dit ras meteen fantastisch, was op slag verliefd en

precies op dat moment was er ook nog eens een pup beschikbaar. Na enige tijd samen kon mijn Briard Charlie fysiek niet meer, en ben ik gestopt met schapen drijven. Mijn Spaanse Waterhond Chica had een enorme speurneus en daarom ben ik toen begonnen met mantrails. Ze bleek hier heel goed in te zijn; het was geweldig om te doen! Met Chica startte ik mijn activiteiten als fokker, onder de kennelnaam De Mansió Verd, en uit haar laatste nest heb ik Chazzy aangehouden, mijn huidige hond. Ik probeer altijd te ontdekken wat de passie van mijn hond is, en daar stem ik de activiteiten op af. Chazzy had al vroeg een enorme waterpassie. Met 4 maanden sprong ze al van flinke walkanten en steigers het water in, én liet daarbij een enorme jachtpassie zien. Dat wilde ik in goede banen leiden, en zo zette ik met Chazzy mijn eerste stappen in de jachtwereld".

De meesten van ons kennen je van Agua Fiesta, waterwerk voor honden. Hoe is dat waterwerk tot stand gekomen?

Christel: "Water is echt mijn ding. Ik heb altijd aan het water gewoond, en later kwamen daar ook nog eens de Spaanse Waterhonden bij om het plaatje compleet te maken. Een en een is twee kun je wel zeggen. Ik begon met workshops waterwerk, hobbymatig en kleinschalig, voor een groepje enthousiaste eigenaren van Spaanse en Portugese Waterhonden. Ik was al instructeur, maar deze nieuwe tak van sport vroeg meer. Ik heb een bootje aangeschaft en allerlei trainingsartikelen gekocht en zelf gemaakt. Ik ben naar Spanje geweest om waterwerkproeven van de Spaanse waterhonden te bekijken. En ik heb me verdiept in de wedstrijden en proeven van de Portugese Waterhondenclub in de Verenigde Staten. Dit is al een oude club met een lange traditie. Enkele trainers werkten toen al met de clicker. Het was mooi om te zien hoe de werkwijze van het clickeren terugkwam in het waterwerk.

In het begin hield ik vast aan de doelgroep van waterhonden, maar steeds vaker meldden mensen met andere rassen zich aan. Op een gegeven moment dacht ik 'joint the club', en zo

Christel en Chazzy

was het ineens niet kleinschalig meer. Al snel kwamen er zelfs mensen uit België, Duitsland en Frankrijk! Ik had dan ook een uniek concept ontwikkeld. Het programma van mijn workshops was een mix tussen de proeven van de Portugese Waterhonden, de proeven van de IRO (International Search and Rescue Dog Organisation) voor reddingshonden en proeven van de jacht. Deze combinatie van proeven leidde tot een uniek programma waterwerk. Letterlijk uniek overigens, want ik was de enige in Nederland die dat zo deed. Het is mijn grote passie geweest. De combinatie van het type werk en de wijze van trainen, alles kwam samen. Als een hond niet op de boot wilde, bedacht ik rustig hoe ik dit kon aanpakken. Ik heb op dat vlak denk ik een unieke werkstijl. Hoe ervaart de hond iets? Dat is mijn vertrekpunt.

Ik heb mede daarom nooit met certificaten gewerkt. Ik vond dat de workshops dan te prestatiegericht zouden worden. Voor mij ging het altijd om de samenwerking tussen mens en hond. Beiden moesten het leuk vinden en met een tevreden gevoel naar huis gaan. Teverden over hun eigen, unieke samenwerking. Soms vond de handler het leuk, maar de hond niet. Tegen sommige mensen heb ik moeten zeggen dat ze maar niet meer moeten komen omdat de hond er geen plezier aan beleefde, of het zelfs echt niet leuk vond. Soms zagen mensen niet of hun hond iets leuk vond, en soms wilden mensen het ook niet zien. Zo heb ik eens een cursist gehad die het waterwerk enorm leuk vond, maar de hond vond er niets aan. Ze was er open in, en ik ook. Ze

“De clicker is slechts een element, het gaat om force free training”

deed het hele jaar wat de hond leuk vond, en mocht -van zichzelf- in ruil daarvoor een keer per jaar waterwerk doen. Als ze dan kwam, zorgde ik dat ik iets leuks voor die specifieke hond had bedacht zodat ook hij die dag echt wel leuk vond”.

“Ja, ik praat in de verleden tijd. Ik ben er namelijk mee gestopt. Fysiek was het heel zwaar werk. De bedoeling was om het waterwerk tot mijn 60e te doen. Uiteindelijk ben ik met hulp nog even doorgegaan, maar ik raakte uit balans qua energie. En daarbij, ik deed dit al ruim 10 jaar, en had ook wel een nieuwe uitdaging nodig. Toch blijft het jammer dat de workshops waterwerk in deze vorm er niet meer zijn. De doelgroep is groot en er is een enorme vraag. Het zou mooi zijn als iemand mijn werk wil voortzetten”.

Al tijdens de periode van het waterwerk ben je begonnen met clickerjachttraining. Hoe heb je je als trainer ontwikkeld?

Christel: “In 2007 rondde ik mijn opleiding tot hondeninstructeur en hondengedragstherapeut af bij Geert de Bolster in België. Hij was toen nog niet bekend, maar ook nu nog vind ik dat ik voor dat moment de beste opleiding

heb gehad die er beschikbaar was. Wat zo fantastisch was, is dat hij toen al de wetenschappelijke onderbouwing van alles hoog in het vaandel had staan, gecombineerd met de aandacht voor de hond en het belang van het erkennen van emoties bij de hond. Met dit laatste hoefde je bij de meeste opleidingen in Nederland toentertijd niet aan te komen. Pas later heeft deze denk- en werkwijze een enorme vlucht genomen. Ik ben dus opgeleid met principes die nu omarmd worden.

Geert was een clickertrainer pur sang. Hij was daar echt heel goed in. Maar Geert was toen van het pakwerk, van de politiehondtraining en niet van de jacht. Dus toen ik in 2009 met mijn Chazzy jachttraining wilde gaan doen, en vanzelfsprekend kon dat voor mij alleen met de clicker, moest ik op zoek naar een jachttrainer die op die manier werkte. In mijn zoektocht kwam ik uiteindelijk uit bij Helen Phillips in Engeland. Zij is nu veel breder bekend, maar destijds nog niet. Toen Helen in 2012 voor het eerst in België kwam om een workshop te geven ben ik erheen geweest. Het voelde als thuis komen. Qua methode en ook als mens, het klikte. Ik was onder de indruk van haar kundigheid en haar kennis; ik vond en

vind haar absoluut de beste. Ik kon en wilde niet anders dan op deze voet verder gaan. Later heb ik nog veel meer workshops bij Helen gevolgd, en ik 'haal' haar ook regelmatig naar Nederland voor het geven van workshops.

Ook in het Verenigd Koninkrijk is Helen nog steeds een van de weinigen die met de clicker werkt. Er wordt naar haar gekeken omdat men haar manier van werken niet begrijpt en vreemd vindt én ze wordt beoordeeld omdat ze geen proeven en wedstrijden loopt. Men gaat eraan voorbij dat Helen juist een praktijkmens is en dus gefocust is op de jacht. Zoals Helen zegt: 'jacht is real life'.

Wat haar -en mijn- aanpak zo boeiend maakt, is dat het een ethische keuze is. Een voorbeeld. Ik had eens een cursist, een praktijkmens, en op jacht was iedereen zeer onder de indruk over hoe haar hond het deed. De hond was nog zo jong en toch waren het werken en het appèl al zo goed. Daardoor ontstond er interesse in 'die clicker', met het idee 'dat willen wij ook'.

Daar ben ik wantrouwig over, want dan

gebruiken ze de clicker alleen maar als trucje. En daar gaat het niet om.

Velen zeggen tegenwoordig 'ik train positief, ik gebruik de clicker', maar de clicker is slechts een element in de totale aanpak. Het gaat om force free training, om het toepassen van de juiste beloningsstrategieën, om de erkenning van de hond als uitgangspunt en niet het doel, en daarop je trainingsaanpak afstemmen. Ik geloof het zonder meer als iemand zegt positief te trainen, maar het wordt voor mij pas fascinerend om te weten wat iemand doet als de dingen niet gaan zoals gepland of gehoopt. Wat doe je dan? Grijp je dan als trainer of voorjager terug op oude methoden van straffen en belonen, een ruk(je) aan de riem? Of ga je druk uitoefenen? Als je daartoe overgaat, haal je gelijk de hele filosofie onderuit. Ik doel hier niet op het feit dat je eens je geduld verliest, dat overkomt ons allemaal; het gaat me om de structurele trainingsaanpak.

Ook mijn ervaringen als cursist hebben bijgedragen aan mijn ontwikkeling als instructeur. Ik heb verschillende

trainers gehad. Net als anderen was ook ik op zoek naar een trainer die het best aansloot bij mijn eigen wensen, bij mijn hond en bij de trainingsprincipes die ik in gedachten had. Het moet klikken, er moet een samenhang in de groep zijn en de didactische vaardigheden van de trainer zijn erg van belang. Sommige trainers zijn jager, maar geen instructeur. Andersom komt ook voor, dat de praktijkervaring ontbreekt. Van iedereen heb ik wat geleerd. Het is fantastisch dat ik dat allemaal in mijn rugzak kon stoppen. Ik wil me als trainer blijven ontwikkelen; het houdt niet op bij de kennis en vaardigheden die ik eerder heb opgebouwd, het is lifelong learning".

The Gundog Club is een trainingsorganisatie in het Verenigd Koninkrijk. Wat maakt dat je je daarbij wilde aansluiten als instructeur? En meer, ook als assessor?

Christel: "Ik ben al langer met de club bekend, via Helen Phillips, en wat me vooral aanspreekt, is hun systeem van grades, in mijn ogen een fantastisch systeem. Enkele jaren geleden zag ik ineens op hun website dat er twee instructeurs in Zweden aangesloten zijn, dus ik dacht, dan kan ik ook toetreden vanuit Nederland. Vanaf 2017 werkt de club alleen nog maar met force free trainers en dat was voor mij het moment om er werk van maken, om mij aan te melden. Na de aanmelding volgde een intensief en omvangrijk assessment. Er zijn nogal wat eisen waaraan je moet voldoen:

- Praktijkjacht in aanwezigheid van een assessor van The Gundog Club, of een verklaring van een organisator (captain/manager/keeper van de jacht) inzake je competentie in de praktijkjacht. Ik ben regelmatig in Engeland mee op jacht geweest, op de fazanten.
- Met je eigen hond grade 4 afleggen, en minimaal slagen met merit. Ik vind dit zo belangrijk, dat instructeurs ook hun eigen hond moeten kunnen opleiden. Zelf heb ik grade 4 behaald met merit. De handicap was dat mijn hond Chazzy al 11 jaar was, spondylose heeft, twee nekhermia's heeft gehad en blind is aan een oog. Gelukkig

Chazzy

- heeft ze nog een enorme passie om te werken, dus het halen van grade 4 was voornamelijk een fysieke uitdaging voor haar. Ik ben wel zo ambitieus dat ik meer wilde, maar gezien de situatie was dit al bijzonder voor Chazzy.
- Een curriculum vitae* aanleveren, met een zeer uitgebreide beschrijving van:
    - o alle gevolgde hondenopleidingen, cursussen en workshops, met data en bij welke organisatie, bij welke jachttrainers, en dit wordt ook gecheckt.
    - o alle ervaringen als instructeur, gegeven workshops en trainingen, wanneer, met wie en wat voor soort groepen. Andere werkervaring in niet-gerelateerde functies kan hierbij ook meetellen bv. presentaties geven.
  - Een review van minimaal twee studenten die kunnen bevestigen dat je echt force free werkt.
  - Een door jezelf opgestelde verklaring aanleveren over force free training. Dit is een soort

visiedocument met uitleg hoe ik de training zie, hoe ik op force free training ben gekomen, hoe mijn ontwikkeling hierin is geweest, wat het voor mij betekent en hoe ik deze manier van trainen naar mijn cursisten en in mijn lessen vertaal. Deze verklaring dwingt mij als instructeur om me eraan te houden, meer dan een formuliertje invullen. Het document heeft waarde voor mij, het is mijn visie, en dat is precies de bedoeling ervan. Tevens heeft het als doel dat zowel de The Gundog Club als de cursist die zich bij mij aanmeldt erop kunnen vertrouwen dat er force free getraind wordt.

* Op didactisch vlak zijn er twee routes: ik ben ingestroomd met mijn curriculum vitae en de andere mogelijkheid is een opleiding bij een organisatie gelieerd aan The Gundog Club.

Als je aan de genoemde vereisten hebt voldaan, en wordt toegelaten als instructeur en assessor, ben je bevoegd om de grades 1 tot en met 3 af te nemen. Om als Full Instructor toegelaten te worden, dien je aan nog enkele

aanvullende voorwaarden en tests te voldoen en pas dan ben je bevoegd om alle grades af te nemen".

Je zei al iets over de grades waarmee de club werkt. Kun je daar iets over vertellen? En kun je daarbij de vergelijking maken met de SJP's? Dat is immers wat wij in Nederland kennen.

Christel: "Er zijn zes grades en binnen elke grade krijg je als voorjager verschillende opdrachten. In eerste instantie nog met dummy's, en vanaf een bepaald niveau ook met wild. Een belangrijk verschil met de SJP's is dat het vraaggericht werkt. Als jij denkt dat je toe bent aan grade 1, dan bel je een assessor op, je maakt een afspraak en dan wordt er een toets afgenomen. Dit doe je dus individueel; je kunt alle grades aflopen in je eigen tempo, wanneer jij het wilt. Je kunt ook met een groepje of met een vereniging afspreken om een assessor uit te nodigen. En andersom kan ook: ik leg een datum vast om grades af te nemen en voorjagers kunnen inschrijven. Het is heel erg maatwerk.

Wat ook heel anders is dan wij kennen, is dat de grades openstaan voor

alle jachthondenrassen, met en zonder stamboom, kruisingen, huishonden, alles. En dit geldt voor alle niveaus.

Wat helemaal geweldig is, is dat de proeven zijn ingedeeld naar soort. Retrievers, spaniels en HPR's (hunt-point-retrieve) krijgen verschillende proeven. Bij een van de beginnersproeven voor een HPR is een onderdeel bijvoorbeeld dat de hond van de handler -in Nederland in de context van jacht vaker voorjager genoemd- weg moet gaan, ruimte moet nemen. Dit onderdeel zit niet bij de retrievers. Er zijn overigens nog geen proeven voor setters en pointers. Het is mijn missie om ook voor deze groep specifieke proeven te ontwikkelen. Helemaal mooi aan de (nu nog) driedeling is dat je als handler zelf mag

kiezen waarop je inschrijft. De Spaanse Waterhond valt in Engeland onder de spaniels, maar ik heb mijn Chazzy opgeleid als een retriever. Ik heb dan ook de grades gehaald zoals beschreven voor de retrievers.

Er is geen lijst met toegelaten jachthonden, zoals Orweja heeft samengesteld; het systeem geldt voor alle jachthonden. Verder zit er in het systeem van de grades geen competitie-element. Je slaagt of je slaagt niet, en de score is

“Men neemt maar genoeg met een bepaalde uitvoering, want de hond heeft zo zijn best gedaan...”

pass (voldoende), merit (goed) of distinction (uitmuntend). Overigens is een SJP volgens het reglement ook geen wedstrijd, maar een diplomadag. Toch is de SJP in de praktijk uitgegroeid tot een competitie met winnaars.

In tegenstelling tot de SJP's hoef je een eenmaal behaald niveau niet steeds opnieuw te doen. Als je eenmaal grade 1 hebt behaald, kun je door naar grade 2 zonder de proeven van grade 1 weer te doen. Je kunt ook doortrainen en gelijk

Chazzy en 'mama' Chica

beginnen met grade 3. Alles is vrij. Ook erg leuk is dat je extra punten kunt verdienen, bv. voor een extra mooie uitvoering van een proef, of een mooie samenwerking met je hond. Vanzelfsprekend kun je ook extra aftrek krijgen, bv. voor piepen of blaffen of luidruchtigheid van de voorjager. Tot slot, in tegenstelling tot bij een SJP kan ik zelfs een herkansing geven. De gehele proef verloopt volgens een vastgelegd protocol, als assessor moet ik me aan het handboek houden bij de beoordelingen. De voorjager krijgt de scores van alle testonderdelen mee naar huis.

Alle elementen die ik nu benoem, sluiten perfect aan bij de manier van werken die ik voorsta. Het allerbelangrijkste is namelijk plezier hebben met je hond, samen iets doen wat je allebei leuk vindt. Natuurlijk is het leuk om ergens naar toe te werken, maar dan wel in een tempo dat bij jou zelf en je hond past".

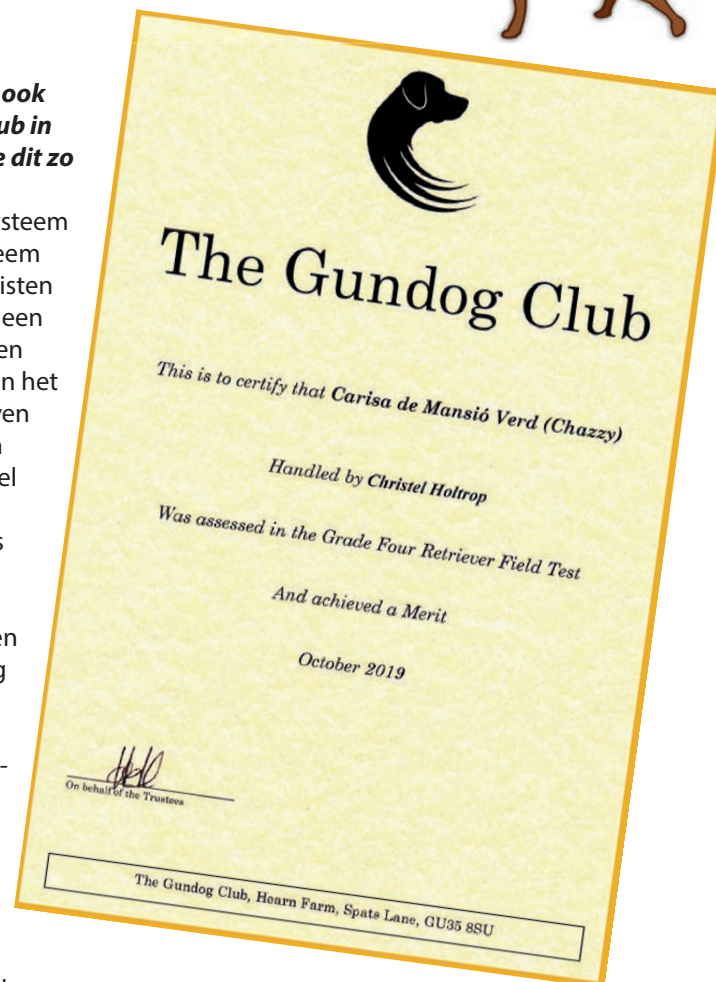
Het systeem is helder. Het klinkt fantastisch, met oog voor het ras en voor de combinatie. Nu ben ik benieuwd, hoe zien de proeven eruit?

Christel: "Er zijn zes niveaus, van beginner tot vergevorderd. Zoals gezegd zijn er van elk niveau drie categorieën. Het voert te ver om alle proeven helemaal uit te schrijven, maar als indicatie volgt hierna een schema van grade 1, beginners".

Naast instructeur ben je dus ook assessor van The Gundog Club in Nederland. Wat maakt dat je dit zo graag wilde worden?

Christel: "Buiten dat ik het systeem van de grades een goed systeem vind, hebben mijn eigen cursisten ook al aangegeven dat ze dit een prettige manier vinden om een diploma te behalen. Zij vinden het soms best een stap om proeven bij de KNJV af te leggen. Ik ga ervan uit dat het dan voor veel meer voorjagers geldt. Deze opbouw van proeven is mijns inziens veel laagdrempeliger. Voorjagers hoeven niet een hele dag eindeloos te wachten bij proeven, waarbij spanning opgebouwd kan worden bij hond én handler. Verder heb ik cursisten met jachthondenrassen die niet op de lijst van Orweja staan, dus zij kunnen niet eens een SJP doen. En voor de helderheid, het afleggen van proeven om een grade te behalen, is niet alleen voor mijn cursisten. Iedereen is welkom! Ik heb zelfs al contact met niet-cursisten die een grade willen behalen terwijl ik hierover nog niet eens gecommuniceerd heb. Er is dus zeker een bredere belangstelling. Ik vind het dan ook ontzettend leuk om dit nu te kunnen aanbieden, vooral omdat ik er totaal achter sta".

Gehoorzaamheid	Volgwerk: met losse lijn volgen naar pilon	Retriever 20m Spaniel 15m HPR 20m
	Zit: op commando bij pilon, aflijnen, zonder hond teruglopen naar inzetplaats	Alle categorieën
	Blijf: hond blijft bij de pilon	Retriever 2 min. Spaniel halve min. HPR halve min.
	Komen op bevel: hond roepen of fluiten, hond komt direct, aanlijnen	Alle categorieën
Apporteren	Markeerapport op land: ca. 15 meter, apport valt duidelijk in zicht	Alle categorieën
	Markeerapport op land: ca. 20 meter, apport valt duidelijk in zicht	Alle categorieën
Jagen	Hond laat vertrouwen zien in het jagen: is bereid om te jagen en afstand te nemen van de handler	HPR
Meer informatie is te vinden op de website van The Gundog Club.		

Je mag dus ook je eigen cursisten beoordelen; hoe doe je dat?

Christel: "Dat is een goede en logische vraag, vanwege de vermeende subjectiviteit. Daar is over nagedacht. Dat moest ook wel, want het Verenigd Koninkrijk is nogal groot. Een andere assessor dan je eigen instructeur kan dan ook (te) ver weg werken om 'even' een proef af te leggen. Voor eigen cursisten geldt daarom dat ik de proeven moet vastleggen op video zodat iemand anders kan reviewen. Dat is een goede en eerlijke werkwijze. Zo blijft de beoordeling ten eerste objectief, en ten tweede wordt er zo veel meer uniform beoordeeld".

Wat is de waarde van deze diploma's, van de behaalde grades? Ik bedoel, in Nederland weten we met elkaar dat je met een SJP B wel mee op jacht kunt, en als je een pup koopt van ouders met een SJP B, dan heb je ook een idee van wat ze kunnen. Hoe zit dat met de grades?

Christel: "De waarde is puur voor jezelf. Het is een graadmeter van waar je staat op dat moment. Het is een mooi sys-

teem om in je trainingsopbouw steeds ergens naartoe te werken. Je werkt in je eigen tempo toe naar grade 1, en als je er klaar voor bent, doe je de proeven, wanneer het je uitkomt. En daarna werk je in alle rust toe naar grade 2. Nogmaals, het is totaal niet competitief. Het gaat om de samenwerking met je hond, om het proces en niet om het doel".

Christel, tot slot, ik heb je al verteld wat de titel van dit artikel wordt. Wat maakt jou nu zo anders dan anders?

Christel: "Ik kan en wil mezelf niet met anderen vergelijken. Ik volg gewoon al jaren mijn eigen koers, zoals iedereen dat denk ik doet. Ik ben uitgesproken in mijn keus voor force free training. Voor mij is het belangrijk om de hond als uitgangspunt van de training te nemen en de training op diens sterke en zwakke punten af te stemmen. Verder houd ik erg van spelenderwijs leren, zodat het in de training voor zowel de hond als de handler zelf leuk blijft. Dat wil niet zeggen dat ik niet van precisie houd, want ook daarin ben ik vrij uitgesproken, en eis ik nogal wat van de honden van mijn cursisten en van mijn cursisten zelf.

Precisie werkt voor mij van twee kanten. Ik geef de handler aan dat hij een correcte uitvoering van de hond mag vragen, als ik weet dat de hond zover is, maar ik vraag ook om correcte en consistente aanwijzingen van de handler naar de hond. Ik zie vaak dat men maar genoeg neemt met een bepaalde uitvoering, want 'de hond heeft zo zijn best gedaan'. Ik denk dat je de hond daarmee tekort doet en op een dwaalspoor zet, want als je weet dat hij iets kan -vooropgesteld dat je dat zeker weet- en je neemt genoeg met minder, wat vertel je je hond dan? Op die manier train je wisselende uitvoeringen, 'soms doet hij het wel goed, soms niet' en de hond begrijpt niet waarom hij de ene keer wel en de andere keer niet beloond wordt. En dat kan weer gevolgen hebben voor zijn motivatie.

Ik houd van uitdagingen in de training. Als iets niet lukt en ik moet andere aanvliegroutes bedenken om een bepaalde oefening voor elkaar te krijgen, doet dat een beroep op mijn creativiteit. Het afgelopen jaar ben ik samen met

de handler van de hond bezig geweest om een Ierse Setter die fanatiek aan veldwerk doet aan het apporteren te krijgen. Daarvoor heb ik alles uit de kast moeten trekken, maar het is wel gelukt. Die hond gaat nu in een streep naar zijn apport en brengt die in een streep terug naar zijn handler. Uiteraard hebben we dat force free en met de clicker voor elkaar gekregen en dat terwijl die Setter totaal niet geïnteresseerd is in voer, maar alleen maar in jagen.

Soms wordt het voor mij juist pas interessant als er tijdens een training iets niet goed gaat. Zo is er een bepaald fenomeen wat nogal onderschat wordt, en dat is de fall out. Er gebeurt op moment X iets, bijvoorbeeld de hond is na over water te zijn gegaan bezig met iets smerigs eten en niet met de dummy, de handler roept en schreeuwt, 'nee, foei'. Op moment Y, later in de training, als de handler geen relatie met moment X meer legt, gaat de hond niet meer over water. De handler begrijpt het totaal niet, 'dat doet 'ie anders nooit'. Dat doet de hond nu wel omdat het een fall out van moment X is. Hij heeft nogal wat naar zijn hoofd gekregen toen hij de laatste keer over water was. Daar hou ik rekening mee in mijn trainingen. Ik geef cursisten hier rekenschap van. Doorgaans wordt dat totaal niet onderkend omdat er geen relatie wordt gelegd tussen twee momenten die verder uit elkaar liggen.

Ik vind het leuk als er zoiets gebeurt, om mensen daarvan bewust te maken, en om de mensen te helpen om de hond in zo'n situatie te helpen. Je vraagt je dan natuurlijk af hoe ik dit heb opgelost. We hebben de hond rustig

meegenomen naar de waterkant, de handler stuurde hem vooruit, en halverwege nog eens, alsof hij op de kleuterschool zat terwijl het een gevorderde hond is. Even weer opnieuw zelfvertrouwen geven. De focus was al snel weer op de dummy en niet op de smerigheid. Het ging goed, de handler ging uit haar dak. Zo kon ze de hond helpen met iets dat even heel moeilijk was geworden, omdat ze eerder 'nee, foei' had geroepen. En dat is niet bedoeld als oordeel, want niemand wil natuurlijk dat zijn hond smerigheid eet. Het gaat erom dat je begrijpt wat de impact van bepaalde gebeurtenissen op je hond is, en daarnaar kan handelen.

Misschien ben ik een 'buitenbeentje' in de jachtwereld, dat is dan maar zo. Gelukkig staan mijn cursisten helemaal achter mijn trainingswijze en kiezen ze daar bewust voor. De filosofie van de totale werkwijze is ook voor cursisten een leerproces, en sommigen moeten echt omschakelen van oude ingesleten gewoontes naar een nieuwe manier van trainen. Dat levert heel vaak 'aha-momenten' op. Dat is prachtig om te zien! Het geeft mij veel voldoening, om cursisten te begeleiden in hun keus voor force free training".

Christel Holtrop, met recht een buitengewone jachttrainer!

Websites:
Christel Holtrop: waterdogs.eu
The Gundog Club: thegundogclub.co.uk

Tekst: Anita Hoogendoorn
Foto's: Gert Hoedeman, Arista Fotografie, Romy van Ophem, Antoinette Siemes en Hanneke Dijkman